UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXX. De alijs quatuor monasterijs S. Marini Arimini, S. Mariæ Gratiarum Regij Lepidi, S. Mariæ de Gloria Anagniæ, & S. Mariæ de Balnearia in Calabria eidem Congregationi per Sedem Apostolicam vnitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

Visual Library

corum regularium congregationes fuerunt inſtitutæ. Altera S. Pauli Decollati, à loco primariæ illius inſtitutionis Eccleſiæ S. Barnabæ Mediolani olim canonicorum regularium, Barnabitarum vulgo nuncupata: Altera Sacerdotum Boni Ieſu, quæ in Ciuitate Rauennæ initium ſumpſit. Claruit circa annum Domini 1530. qui poſt varios labores pro Dei gloria, & ſalute animarũ exantlatos, varioſq; libellos igne diuini amoris plenos ad ſpiritualem ædificationem vtiliſſimos editos, Bononiæ in æde S. Ioannis in monte in pace obdormiuit, ante organum tumulatus, propè ſepulchrum D. Petri Lucenſis, qui ambo non ſine fama ſanctitatis ex præſenti luce ad perpetuam, & inamiſſibilem migrauerunt.

Prodijt ex eodem monaſterio paucis abhinc annis D. Ioannes Maria Collucius, cuius ingeniũ viuidum, & acutum, & ad omnia promptiſſimũ cunctis erat nõ ſolum admirationi, verum etiam horrori: vix enim annos pueritiæ prætergreſſus, Logicam, Philoſophiam, & Sacram Theologiam ita probè fuerat aſſecutus, vt in arguendo, & reſpondendo Philoſophos, & Theologos in ſcientijs conſummatos fatigauerit in publicis diſputationibus, quas in præcipuis ciuitatibus habuit. verum Parcæ nobis illum inuiderunt: nam in Poloniam à quodam noſtri Ordinis Prælato clam abductus, deinde in Italiam reuocatus, cum Mediolano Patauium proficiſcitur, extra Vicentiam cum equo in profluentem delapſus, anno 1612. aquis eſt præfocatus.

CAPVT TRIGESIMVM.

De alijs quatuor monaſterijs S. Marini Arimini, S. Mariæ Gratiarum Regij Lepidi, S. Mariæ de Gloria Anagniæ, & S. Mariæ de Balnearia in Calabria noſtræ Congregationi per Sedem Apoſtolicam vnitis.

I. ANno 1464. quo Generalia noſtræ Congregationis comitia ſunt habita Rauennæ, ac in illis electi Rector Generalis R. P. D. Raphaël Placentinus. Viſitatores D. Oroſius Mediolanenſis, D. Florentius Placentinus, D. Gaſpar Bononienſis, & D. Ambroſius Mediolanenſis, Pius II. Anconam ad claſſem maritimam cum Duce Venetorum contra Turcas inſtaurãdam profectus, ibidem obijt die 16. Auguſti. poſt cuius obitum Cardinales Romam reuerſi Petrũ Balbum Venetum Cardinalem pari conſenſu Pontificem elegerunt, qui Paulus II. eſt nuncupatus. Hic memor cuiuſdam appellationis tempore ſui Cardinalatus per noſtros interpoſitæ, ac etiam ob alias cauſas, & rationes, initio ſtatim ſui Pontificatus canonicos regulares Eccleſiæ Lateranenſi reſtituit, mandans Rectori Generali, Priorem cum triginta canonicis Romam mittere, qui congregatis Patribus, & fratribus omnes Romam adduxit, qui benignè à Pontifice ſuſcepti, proceſſione inſtructa ſociantibus nonnullis curialibus, cum magna multitudine populi Romani ad prædictam Eccleſiam redierunt; remanentibus nihilominus ibidem canonicis ſecularibus cum ſuis præbendis, quos Pontifex ad inuidiam declinandam, & beneuolentiam noſtris conciliandam ad S. Syluestri Eccleſiam tranſtulit, donec ipſis cedentibus, vel decedentibus, præbendæ ac beneficia ad monaſterium canonicorum regularium redirent: quam ob cauſam nonnullis ex dictis canonicis ſecularib. & beneficiatis de præbendis, & beneficijs amplioribus in alijs Eccleſijs prouidit. Mandans nihilominus, ne canonicos regulares in Eccleſiæ regimine impedirent: quanquam iſtud eius conſilium non ad votum ſuccederet, quin immo maioris diſcordiæ inter canonicos regulares, & ſeculares fomitem miniſtraret, dum ſeculares munera regularium ſibi vſurpare multoties contenderent, vnde lites, & diſcordiæ frequentes, quæ adeo creuerunt, vt Paulo II. repentino interitu ex hac vita ſublato, quidam canonicus ſecularis facta manu valida ruſticorum ipſos canonicos regulares, nihil tale ſuſpicantes, violenter aggreſſus loco eiecerit, & omnia monaſterij bona ſatellitibus ſuis in prædam dederit. quod factum Onuphrius lib. de Septem Vrbis Eccleſijs in Lateranenſi pag. mihi 138. longius proſequitur, ad quem remitto.

HOc autem anno agente illuſtri, ac ſtrenuo viro, D. Sigiſmundo de Malateſtis filio Pãdulphi, Ariminenſium Domino, Paulus II. mo- II.
naſterium S. Marini intra ciuitatem, quod erat olim monialium Ordinis S. Claræ, monialibus iam antea ad alia monaſteria translatis, noſtris canonicis in cœnobio ſemidiruto ſancti Lazari commorantibus tradidit, cum omnibus illius bonis, & iuribus, & noſtræ congregationi vniuit, reſeruata monialibus pro illarum victu ſuper monaſterij bonis annua penſione, illarum vita durante. Conceſſerant illud antea dictis canonicis in monaſterio S. Lazari degentibus Summi Pontifices Eugenius IV. anno 1443. & Nicolaus V. anno 1453. vt patet ex illorum bullis plumbeis, quæ ſunt Romæ in Archiuo noſtro Pacis, inſtantibus præſertim eodem D. Sigiſmundo de Malateſtis, & ciuibus Ariminenſibus, quod non ſolum monialibus fuiſſet deſtitutum,

38. Monaſt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quæ ad tres, vel quatuor redactæ ad aliud eiuſdẽ Ordinis cœnobium tranſierant, verum etiam armigerorũ domicilium effectum, adeo in fabricis fuiſſet labefactatum, vt niſi aliquibus Religioſis reparandum concederetur, timendũ eſſet, ne totum à fundamentis rueret. Verum conceſſiones prædictæ vſque ad tempora Pauli II. ſuum effectum non fuerant ſortitæ, qui ad preces prædicti Sigiſmundi, ac etiam noſtrorum canonicorum tandem illud nobis tradidit, confectis nouis bullis plumbeis ſexto nonas Octobris 1464. totam rei ſeriem continentibus. Quibus obtentis, monaſterium, quod rudis, indigeſtæque murorum vndique ruinam minitantium molis, potius quã cœnobij ſpeciem præ ſe ferre videbatur, tam eleganter in fabricis fuit renouatum, additis periſtilijs, triclinijs, & dormitorijs, vt inter præcipua collegia noſtræ congregationis haberi poſſit, vbi collegium octodecim canonicorum ad minus manet, & nunc eſt domus Nouitiorum. Eccleſiam D. Aſcanius de Martinengis loci Prior, qui poſtea fuit Rector Generalis elegantiſſimis picturis ornauit.

Monſtratur in angulo clauſtri puteus, ſiue fons ad ſancti Marini preces miraculo exortus. Prior S. Marini collegium canoniſſarum S. Sebaſtiani noſtræ congregationis ſibi ſubiectum habet.

III. ANno 1465. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis R. P. D. Hieronimus Taruiſinus. Viſitatores D. Timotheus Veronẽſis, D. Auguſtinus Papienſis, D. Archangelus Vicentinus, & D. Paulus Alexandrinus. Hoc anno Pontifex indulſit, vt noſtri in Capitulo Generali vnum ex canonicis eligere poſſent, qui acta dicti Capituli deſcriberet, cuius ſcriptis fides in iudicio adhiberetur, ac ſi notarius publicus exiſteret. Emanauit priuilegium anno 1465. die 15. calendas Februarij.

Anno 1466. Generale Capitulum Ferrariæ. Rector Generalis R. P. D. Paulus Alexandrinus. Viſitatores D. Franciſcus Taruiſinus, D. Seuerinus Mediolanenſis, D. Iacobus Mediolanenſis, & D. Iacobus Antonius Placentinus.

59 Monaſt. Anno 1467. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis R. P. D. Celſus Veronenſis. Viſitatores D. Bartholomæus Bergomenſis, D. Ioannes Baptiſta Lucenſis, D. Philippus à Camerino, & D. Iulianus Cremonenſis. Hoc anno Reuerendiſſ. P. D. Philippus de Zobolis Regienſis, Abbas S. Proſperi Regij lepidi, & Epiſcopus Comaclienſis Eccleſiam in Ciuitate Regij cum monaſterio, & omnibus officinis, & calicibus, libris, veſtibus, & alijs neceſſarijs ſub titulo, & inuocatione B. Mariæ Virg. Gratiarũ ædificauit. Qui at, tendens vitã laudabilẽ canonicorũ Congregationis Lateran. dictã Eccleſiã, & monaſteriũ in collegiũ, & conuentũ Canonicorũ eiuſdẽ congregationis erigi, & de bonis monaſt. S. Proſperi tot eidẽ poſſeſſiones applicari, quot ad ducẽtorum florenorum auri redditus præſtandos ſufficerẽt, Pontificem rogauit. Cuius ac etiam Ducis Ferrariæ, nec nõ ipſius Ciuitatis precibus ſibi pro eadẽ cauſa porrectis Pontifex per annũ annuere nullatenus voluit: Verum ſequenti anno cũ D. Celſus Veronenſis Rector Generalis quadam vice Pontificem alloqueretur, præter ſpem aſſenſum Pontificium obtinuit, acceptis ſequentibus literis, Epiſcopo Anconitano, & Vicario Epiſcopi Bononienſis directis, videlicet:

Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Venerabili fratri Antonio Epiſcopo Anconitano, in Ciuitate noſtra Bononienſi reſidente, & dilecto filio Vicario Venerabilis fratris noſtri Epiſcopi Bononienſis in ſpiritualibus generali, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sacroſanctæ Eccleſiæ, quam Dei filius Ieſus Chriſtus autor ipſe pietatis, pia, ac ſalubria fidelium vota, quibus per cœnobiorum, aliorumque piorum locorum fundationem regularis obſeruantia propagatur, diuinique cultus ſperatur augmentum, paterno affectione proſequimur, & diuinis fauoribus confouemus, & vt optatum ſortiantur effectum, & à locis quibuſuis tortoribus adimendo, opem, & operam eſſe libenter impartimur. Sanè pro parte dilectorum filiorum Philippi de Zobolis Abbatis monaſterij ſancti Proſperi extra Regium, & Rectoris Generalis, ac vniuerſorum canonicorum congregationis ſancti Ioannis Lateranenſis, ſancti Benedicti, & ſancti Auguſtini Ordinum nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd poſtquam dudum dictus Abbas præfatum monaſterium, quod tempore prouiſionis de perſona ſua illi factæ collapſum, & in ſuis redditibus plus diminutum reperit, ad meliorem ſtatum, maiorumque rerum opulentiam ſua induſtria reduxerat, & redditibus plurimum adauxerat, ita vt illius communes redditus, qui quadringentos prædicto tempore non valebant, ad mille florenos auri de Camera reducti eſſent, præfatus Abbas pia deuotione ductus, ac diuini cultus augmentum deſiderans, in certo fundo dicti monaſterij, ac de illius redditibus, & prouentibus vnam Eccleſiam in honorem, & ſub inuocatione ſanctæ Mariæ de Gratijs, cum clauſtro, domibus, ædificijs, ac magno horto pro vno monaſterio Religioſorum aptis, ſtructura valde pulchra, & ſumptuoſa à fundamentis de nouo conſtruxit, ac illi ſacriſtiam paramentis, calicibus, libris, alijſque ornamentis diuino cultui neceſſarijs decenter ornatam parauit, ſub ea ſpe, vt illud per nos in cœnobium erigeretur, & aliquibus perſonis Religioſis ſub obſeruantia regulari Domino militantibus concederetur. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, præfatus Abbas attendens exemplarem vitam, & laudabiles mores canonicorum dictæ congregationis, ſub eadem obſeruantia degentium, & laudum diuinarum præconia, quæ in ipſorum monaſterijs, atque locis Altiſſimo Deo die, noctuque cum magna populorũ deuotione perſoluuntur, ſummè deſideret, Eccleſiam cum clauſtro, & ædificijs prædictis in monaſterium dicti Ordinis S. Auguſtini erigi, & canonicis congregationis prædictæ concedi, & in illo ſub eadem obſeruantia degentes

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gentes nomen Altiſsimi iugiter benedicant, & cum mo-
naſterium erigendum huiuſmodi nullos adhuc redditus
habeat, dictumque monaſterium ſancti Proſperi bene-
dicente Domino ſatis affluat copia facultatum pro præ-
dicti erigendi monaſterij dote, & Religioſorum in eo de-
gentium ſuſtentatione deſideret tot poſſeſsiones, & im-
mobilia bona, quorum fructus, redditus, & prouentus
ducentos florenos ſimiles valeant, annuatim ab ipſo
monaſterio ſancti Proſperi ſeparari, & ſubtrahi, & ei-
dem de nouo erigendo monaſterio perpetuò applicari,
pro parte tam Philippi Abbatis, quam Rectoris, & ca-
nonicorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplica-
tum, vt Eccleſiam cum clauſtro, & ædificijs ſupradictis
in monaſterium dicti Ordinis S. Auguſtini per Priorem
temporalem iuxta ritus dictæ congregationis regen-
dum erigere, & pro eius dote à prædicto monaſterio S.
Proſperi vnam in Villa de Vigozoario ducentarum, &
aliam in Villa Domorum nemoris ducentarum trigin-
ta, & in eodem loco quandam aliam ſexaginta, nec
non certa prata in loco, al Caſtellaro nuncupato, propè
canam viginti quinque biolcharum menſurarum ad
modum illius patriæ, & mediam partem pro indiuiſo
poſſeſsionis de Montergo, quam laborant filij Regi. in
dicto loco in Diœceſi Regienſi conſiſtentia, & ad dictum
monaſterium Sancti Proſperi legitimè pertinentia, per-
petuò diuidere, & ſegregare, illaque omnia, quorum
fructus, redditus, & prouentus ſummam, ſeu valorem
annuum ducentorum florenorum huiuſmodi ſecun-
dum communem æſtimationem, vt aſſerunt, non tranſ-
cendunt, eidem de nouo erigendo monaſterio in do-
tem conſtituere, monaſteriumque erigendum huiuſmo-
di cum clauſtro, ſacriſtia, magno horto, hortalitijs, vi-
ridarijs & alijs bonis præmiſsis dictæ congregationi per-
petuo concedere, & elargiri, ac alias ſuper ijs opportu-
nè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos
igitur, qui diuini cultus, & eiuſdem congregationis
augmentum deſideranter appetimus, de præmiſsis cer-
tam notitiam non habentes, huiuſmodi ſupplicationi-
bus inclinati, diſcretioni veſtræ, de qua in ijs, & alijs
ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apoſtoli-
ca ſcripta mandamus, quatenus vocatis dilectis filijs
conuentu dicti monaſterij S. Proſperi, ac alijs, qui fue-
rint vocandi, de præmiſsis omnibus, & ſingulis, ac eorum
circumſtantijs vniuerſis autoritate noſtra vos commun-
iter per vos ipſos diligenter informetis: & ſi per infor-
mationem huiuſmodi ita eſſe repereritis, Eccleſiam cum
clauſtro, & reliquis eius ædificijs ſupradictis in mona-
ſterium per vnum Priorem temporalem iuxta ritus, &
conſuetudines dictæ congregationis regendum, & gu-
bernandum dicta autoritate erigatis, ac in eo præfa-
tum Ordinem S. Auguſtini, & regularem obſeruan-
tiam inſtituatis, nec non poſſeſsiones, & prata, ac me-
diam partem alterius poſſeſsionis huiuſmodi ab eodem
monaſterio S. Proſperi, eiuſque dominio, proprietate,
& poſſeſsione dicta autoritate perpetuo diuidatis, ſepa-
retis, & ſegregetis: illaque omnia cum omnibus iuribus,
& pertinentijs eorundem præfato de nouo erigendo mo-
naſterio in dotem autoritate præfata conſtituatis, &
perpetuo aſſignetis. Et nihilominus ſi erectionem, inſti-
tutionem, conſtitutionem, & aſsignationem prædictas
vigore præſentium per vos fieri contigerit, vt præfertur
monaſterium de nouo erigendum huiuſmodi cum Ec-
cleſia, ſacriſtia paramentis, calicibus, libris, alijſque or-
namentis prædictis, nec non & ſupellectilibus eidem mo-
naſterio erigendo per dictum Abbatem dandis, & aſsi-
gnandis, & cum clauſtro magno, horto, & hortalitijs, V.
viridarijs, ædificijs, alijſque officinis ad vſum ipſius mo-
naſterij per dictum Philippum Abbatem conſtructis ha-
ctenus, & impoſterum conſtruendis, nec non cum poſſeſ-
ſionibus, pratis, & bonis prædictis, alijſq; iuribus, & per-
tinentijs ſuis Rectori, & canonicis congregationis præ-
dictæ, vt aliqui eorum ad hoc ſucceſsiuè perpetuo depu-
tandi in illo continuè ſub eadem regulari obſeruantia
degant, & cum eorum Priore reſideant, & diuinas ini-
bi laudes debitè perſoluant, per eos iuxta ritus, mores,
& conſuetudines dictæ congregationis, ac priuilegia
ipſis à Sede Apoſtolica conceſſa perpetuo tenendum, &
per vnum Priorem temporalem huiuſmodi regendum,
& gubernandum eadem autoritate concedatis, & elar-
giamini, eoſque in illius poſſeſsiones inducatis &c. Da-
tum Romæ apud S. Marcum anno Incarnationis Domi-
nicæ 1467 4. nonas Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 4.
Et ita conuentus canonicorum in dicto mona-
ſterio fuit inſtitutus, cui alendo, quòd redditus
aſsignati minimè ſufficerẽt, Sixtus IV. aliam poſ-
ſeſsionem ad prædictum S. Proſperi cœnobium
ſpectantem anno 1477. adiunxit, prout patet ex
literis Apoſtolicis 12. calend. Maij confectis, cui
deinde ciues Regienſes alia plurima bona præſti-
terunt, præſertim illi de Zobolis, quorum me-
moria ſit in benedictione, qui monaſterium, &
totam congregationem pluribus beneficijs pro-
ſecuti fuerunt. Monaſterium Pius V. Abbatiali
dignitate ornauit. Abbati verò ſubeſt collegium
canoniſſarum noſtræ congregationis, S. Petri
martyris nuncupatum. Nunc autem monaſte-
rium eſt domus Nouitiorum.

ANno 1468. Generale Capitulum Ferrariæ. IV.
Rector Generalis R. P. D. Gaſpar Bononiẽ-
ſis. Viſitatores D. Florentius Placentinus, D. Eu-
ſebius Corradus Mediolanenſis, & D. Matthæus
Veronenſis, & D. Ambroſius Mediolanenſis.
Anno 1469. Capitulum Generale Rauennæ. Re-
ctor Generalis R. P. D. Hieronymus Taruiſinus.
Viſitatores D. Benedictus Bononienſis, D. Ar-
changelus Vicentinus, D. Cambius Mediolanẽ-
ſis, & D. Franciſcus Mediolanenſis. Hoc autem
anno inſtante præfato D. Hieronymo Rectore
Generali, Sereniſsimus Venetorum Dux ad fa-
uorem Viſitatorum noſtræ congregationis ſe-
quentes literas dedit:

Chriſtophorus Mauro Dei gratia Dux Venetiarum
&c. Vniuerſis, & ſingulis Poteſtatibus Capitaneis, &
Rectoribus, & Officialibus noſtris præſentibus, & futuris
Terrarum, Ciuitatum, Caſtrorum, & locorum noſtrorũ
vbilibet conſtitutis, ad quos præſentes deuenerint, fide-
libus, dilectis ſalutem, & dilectionis affectum. Cum Ve-
nerabilis Rector Generalis canonicorum regularium

congregationis Lateranenſis Charitatis, cauſa viſitationis locorum, & monaſteriorum ſui Ordinis ſibi commiſſorum, ad loca noſtra vobis commiſſa præſentialiter ſe transferat, vobis omnibus & ſingulis, ac veſtrum cuilibet mandamus, quod dicto Rectori, ſiue eius nuncijs circa exercitationem officij ſui contra fratres, ſeu ſocios dictæ congregationis inobedientes, & delinquentes dare, dariquefacere de beatis auxilium, & fauorem brachij veſtri ſecularis, ſicut duxerint requirendum, per modum quòd auxilio ſeculari regulare, & corrigere valeat dictos inobedientes, ad honorem Dei, & ſalutem animarum, ſicut quemlibet veſtrum facturum non dubitamus. Datum in noſtro Ducali Palatio die 16. Iunij indictione ſecunda 1469.

40 & 41 Monaſt. Anno 1470. Capitulum Generale Rauennæ. Rector Generalis R. Pater D. Paulus Alexandrinus. Viſitatores D. Seuerinus Mediolanenſis, D. Bartholomeus Placentinus, D. Franciſcus Taruiſinus, & D. Iacobus Mediolanenſis. Hoc autẽ anno Paulus II duo monaſteria præcipua, alterũ Abbatiale S. Mariæ de Gloria Diœceſis Anagninæ; alterum S. Mariæ de Balnearia, vulgo de la Bagnara, in Calabria Diœceſis Melitẽſis, Priori, & canonicis Lateranenſibus, ad reparandam in eis diſciplinam, & inſtitutionem canonicam, vt antea fuerat, conceſſit, & monaſterio Lateranenſi vniuit. Huius autem conceſſionis cauſa talis extitit: nam prædicta monaſteria ex illorum fundatione erant Ordinis canonicorum regularium & Prioratus de la Bagnara, licet magnis redditibus, & quatuor oppidis ditatus, erat tamen membrum cœnobij Abbatialis S. Mariæ de Gloria. Contigerat verò vtrunque monaſterium per hæc tempora duobus clericis ſecularibus eſſe commendatum, nam Abbatiam S. Mariæ de Gloria D. Petrus dell' Anguillara Protonotarius Apoſtolicus obtinebat; Prioratum vero della Bagnara clericus quidã, nomine Antonius de Sãcta Fide. Lite verò inter vtrumque Commendatarium exorta ſuper dicto Prioratu della Bagnara, vtroque illum ſibi de iure vindicandum aſſerente, cauſa tandem ad fauorem dicti Protonotarij terminata, & declarato, Prioratum de Balnearia fuiſſe membrum Abbatiæ ſanctæ Mariæ de Gloria, idem D. Petrus dell' Anguillara Protonotarius, & vtriuſque monaſterij Commendatarius cernens vtrumque penitus deſolatum, & cultum diuinum in eis penitus extinctum, bonaque dilapidata, & ab illegitimis detentoribus occupata, vtrumque liberè, & ſpontè in manibus Pontificis reſignauit, ad effectum, vt ordo canonicus in illis, vt prius fuerat, renouaretur, qui dictam Abbatiam cum Prioratu Priori, & monaſterio Lateranenſi, & toti congregationi reparandam, & reformandam tradidit, & vt noſtri liberam expeditam, & omnibus impedimentis vacuam poſſeſſionẽ aſſequerentur, ad Ferdinandũ vtriuſque Siciliæ Regem literas ſtatim ſubiungẽdas dedit, qui Rex Henrico Filio, & in tota Sicilia citra Pharum Proregi ſcripſit, præcipiens, noſtros in corporalem poſſeſſionem dicti Prioratus de Balnearia ſine vllo impedimento, vel contradictione ſtatim mitti debere.

Libet hic loci Sereniſſimi Regis Ferdinandi literas cum inſertis Pauli Secundi reſcribere ab authentico in Archiuo Pacis cum ſigillis Regijs, licet corroſo, reperto acceptas, illæ huiuſmodi ſunt:

Ferdinandus Dei gratia Rex Siciliæ, Ieruſalem, & Hungariæ, Illuſtriſſimo & Chariſſimo filio Henrico de Aragonia locum tenenti Generali in Prouincia Calabriæ paternos affectus, nec non Illuſtribus, ſpectabilibus, magnificis, nobilibus, & egregijs viris Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Terrarum Dominis, & Dominabus, & ſignanter Archiepiſcopo Regino, vel eius Vicario, & Viceregi dictæ Prouinciæ, Auditori Generali, Iuſtitiarijs, Capitaneis, Commiſſarijs, ius dicentib. vniuerſitatibus, & hominib. & cæteris cuiuſuis ſtatus, gradus, cõditionis, poteſtatis, dignitatis, & officij exiſtant, maiorib. & minoribus, præſentibus & futuris, ad quos ſpectat, ſeu ſpectabit, & præſentes deuenerint, Conſiliarijs, & fidelibus noſtris gratiã, & bonam voluntatem. Nuper nomine venerabilium in Chriſto Canonicorum regularium Baſilicæ ſancti Ioannis Lateranenſis de Vrbe fuit Maieſtati noſtræ expoſitum reuerenter, quod ſuperioribus temporibus iam verſa ſit lis ſeu differentia inter Reuer. in Chriſto Petrum Protonotarium de Anguillaria, tunc Commendatarium ſanctæ Mariæ de Gloria Ananienſis diœceſis ex vna parte, & Venerabilem Antonium Santafe, aſſertum Commendatarium ſanctæ Mariæ de Bagnara diœceſis Melitenſis ex altera, vtroque aſſerente, dictum beneficium della Bagnara ad ſe ſpectare, delegataque eſſet in Vrbe dicta cauſa à Sede Apoſtolica, lata fuit prima ſententia in fauorem dicti Petri Protonotarij, cuius vigore dicti beneficij fructus & poſſeſſio poſita fuerunt in ſequeſtro veſtri Archiepiſcopi Regini, ex commiſſione Reuerendiſſimi Cardinalis Rauennatis in dicta cauſa Commiſſarij, ſuper quo ſequeſtro nos literas executorias conceſſimus. Poſtea verò tertiò, & tandem cè latæ fuerunt binæ aliæ ſententiæ, quam rem tranſierunt iudicatam in dicta cauſa, & tertiò in fauorem dicti Petri Protonotarij contra dictum Antonium Santafe, qui condemnatus fuit in fructibus, & in expenſis. Quodque dictus Protonotarius conſiderans deſolationem dictæ Abbatiæ de Gloria, & Prioratus della Bagnara, in quibus penitus eſt extinctus cultus diuinus, cum dilapidatione, & vſurpatione bonorum ſuorum temporalium, cupiens ipſam Abbatiam, & Prioratum in melius reformari, illam cum omnibus pertinentijs ſuis ceſſit in manibus Sanctiſſimi Domini noſtri: qui cupiens ipſam Abbatiam, & Prioratum reformari tam ad cultum diuinum, quam ad bonorum ipſorum recuperationem, ex certa ſcientia de ipſa Abbatia, & Prioratu prouidit, & conceſſit, & conceſſit dictis venerabilibus canonicis, vt ea

Bullis Apoſtolicis nobis originaliter productis latius patet. Quodque præfatus Sanctiſsimus Dominus noſter cupiens dictam Abbatiam ritè, & canonicè dictæ congregationi collatam cum omnibus membris ſuis ad regimen ipſorum peruenire, & vacuam, & expeditam poſſeſſionē tradi, & aſsignari præfatis canonicis, nobis ſcripſit per Breue Apoſtolicum, vt ipſius Prioratus de Bagnara mēbri, ſiue grantiæ præfatæ Abbatiæ poſſeſsionem tradi faceremus cum iuribus, & pertinētijs ſuis, membris, & grantijs ab ipſo Prioratu dependentibus, iuxta literarum executariorum tenorem aliàs conceſſarum per Sereniſsimum fœlicis memoriæ Alphonſum Regem Patrem noſtrum, nec non iuxta tenorem literarum executoriarum in fauorem præfati Protonotarij authoritate Apoſtolica conceſſarum. Cuius quidem Breuis Apoſtolici tenor talis eſt, videlicet: Sereniſsime in Chriſto fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Expirante nuper Commenda Abbatiæ ſanctæ Mariæ de Gloria, ac Prioratus S. Mariæ de Balnearia Melitenſis Diœceſis, qui ipſi Abbatiæ annexus eſt, per ceſsionem dilecti filij magiſtri Petri de Anguillaria notarij noſtri, illorum tūc Commendatarij, in manibus noſtris ſponte factam, Nos cupientes ipſis Abbatiæ, ac Prioratui pro eo quod nobis incumbit officio, ſalubriter in Domino prouidere, ac reputantes animo, quatenus Religionis zelus, quantaque rerum Eccleſiaſticarum cura in dilectis filijs canonicis regularibus congregationis Baſilicæ ſancti Ioannis Lateranenſis vigere ſoleat, motu proprio Abbatiam, Prioratumque huiuſmodi ſic vacantes congregationi ipſi cum omnibus membris, iuribus, & pertinentijs ipſorum inuicem vniuimus, & annexuimus, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis latius continetur, vt ſub ipſorum cura, atque regimine auctore Domino, ſicut confidimus, ſalubria in ſpiritualibus, & temporalibus ſuſcipiant incrementa, & ad ſolitam obſeruantiam reducantur. Quanquam itaq; perſuaſum habeamus Serenitatem tuam pro ſua ſolita pietate, atque .... habere exhortatione, quia tamen tum pro iuſtitia debito, tum pro ea Charitate, qua dictam Baſilicam, Congregationemque proſequimur, plurimum cupimus, vt liberam, expeditamque Abbatiæ, & Prioratus, iuriumque, & pertinentiarum ipſorum canonici prædicti poſſeſsionem aſſequantur, maieſtatem tuam in Domino exhortamur, atque requirimus, velis omni fauore tuo, atque præſidio adeſſe dilecto filio Procuratori dictæ congregationis, qui nunc ea de cauſa ad ipſam maieſtatem accedit, ita vt tuo præſidio, fauoreque ſuffultus quam facillimè poſſeſsionem huiuſmodi conſequatur, & pacificus manuteneatur in ea iuxta ſeriem, & tenorem ipſarum literarum Apoſtolicarum, nec non quarundam literarum executorialium emanatarum in fauorem dicti Magiſtri Petri tunc Commendatarij, cui claræ memoriæ Alphonſus genitor tuus ſuas etiam executoriales literas deſuper dicitur conceſſiſſe, prout ab ipſo Procuratore latius intelligere poterit Maieſtas tua, erit hoc dignum laude, vt porè pium, ac iuſtū, ac nobis gratiſsimum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die duodecima Decembris 1470. Pōtificatus noſtri anno ſeptimo L. Dathus. Chariſſimo in Chriſto filio noſtro Ferdinando Siciliæ Regi Illuſtri. Poſt cuius Breuis exhibitionem & expoſitionem rerum prædictarum fuit per procuratores dictæ congregationis venerabiles Dominum Iuuenalem de Venetijs, & Dominum Angelum canonicum Squilacenſem nobis humiliter ſupplicatum .... rebus prædictis, & diſpoſitione tam Bullarum, quàm Breuis prædicti, & iuriū dictæ cōgregationis, vt Abbatia, & Prioratus prædicti in melius reformari poſsint, iuxta mentē Sedis Apoſtolicæ, & vt cultus in ipſis reſtituatur diuinus, & bona temporalia vſurpata diuerſimodè recuperentur, & diuino vſui dedicentur, vt iuri, & honeſtati conſentaneum eſt .... Apoſtolica mandata, literas executorias concedere, quibus poſsint, & valeant poſſeſſionem dicti Prioratus de la Bagnara cum omnibus ſuis membris, & iuribus vacuam, & expeditam obtinere, & conſequi iuxta formam iuris, & diſpoſitionem Bullarum ſuarum, & Apoſtolicarum literarū prædictarum, & iuxta tenorem literarum executoriarum alias à præfato Sereniſsimo Genitore noſtro conceſſarum. Nos volentes cum Apoſtolicis mandatis nos reddere cōformes, & iuxta diſpoſitionem iuris, & Apoſtolicorum mandatorum hæc omnia ſuum effectum ſortiri, vobis filio noſtro mentem noſtram præſentibus declaramus. Vobis verò cæteris, ad quos ſpectat, ſeu ſpectabit, & præſentes deuenerint, dicimus, committimus, & mandamus, quatenus ipſius Apoſtolicæ Bullæ, & literarum Sanctiſsimi Domini noſtri, & executoriarum tam Apoſtolicarum, quam Regalium prædictarum tenoribus diligenter inſpectis, cum illis vos conformes reddendo in omnibus, dicti Prioratus de la Bagnara poſſeſsionem vacuam, & expeditam cum vniuerſis membris, & grantijs ſuis, iuribus, iuriſdictionibus, & pertinentijs omnibus tam in ſpiritualibus, quam temporalibus, mobilibus, & immobilibus cuicunque præfatæ congregationis legitimo nuntio præſentium oſtenſori tradatis, & aſsignetis, tradi, & aſsignari faciatis, per quos decet, illicitos, & illegitimos quoſcunque detentores, & occupatores, ac contumaces iuxta mandatorum Apoſtolicorum formam remouendo, & compeſcendo, iuſtitia mediante, ac de fructibus, iuribuſq; omnib. ad ipſum Prioratum, & membra eius, iac grantias ſpectantib. & pertinentib. dictis Procuratorib. legitimè reſpōderi faciendo, ac eiſdem Procuratoribus, & Apoſtolicis Cōmiſſarijs, & delegatis adhæc aſsiſtēdo, & fauendo ope, opere, conſilio, auxilio, fauore, & brachio opportunis iuxta dicta Apoſtolica mādata, & executorias literas, prout opus fuerit, & duxerint requirendū, & pro iuſtitia, & executione mandatorū Apoſtolicorū viſum fuerit pro honore, & debito noſtro de iuſtitia conuenire, & prout in talibus fieri per nos debet & fieri conſueuit. Nec ſecus faciatis, pro quanto vos fili nobis obedire, vos vero cæteri gratiam noſtram charam habetis, iramque, & indignationem, ac pœnam ducatorum mille cupitis non ſubire. In quorum fidem præſentes noſtro pendenti ſigillo munitas, & penes præſentantem poſt opportunam inſpectionem ſingulis vicibus pro tutela remanſuras fieri iuſsimus. Datum in Caſtello nouo Ciuitatis noſtræ Neapolis, per magnificum vtriuſque iuris Doctorem, & militem noſtrum dilectum

Conſilia-

Conſiliarium Lucam Tozolum Romanum, Locumtenentem ſpectabilis, & magnifici Honorati de Aragonia Caietani Fundorum Comitis, Regni huius Logotheta, & Protonotarij Collateralis Conſiliarij fidelis nobis plurimum dilecti, die ſeptimo menſis Ianuarij, indictionis quartæ, anno à Natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo primo. Rex Ferd. vidit Henricus Confeſſor, & Epiſcopus Policaſtrenſis. Tenuerũt autem canonici regulares dictam Abbatiam de Gloria per aliquot annos, nimirum vſque ad annum milleſimum quadringenteſimum ſeptuageſimum ſeptimum, quo anno præerat illi Dominus Syluester Vercellenſis Procurator Generalis, ſic enim in actis Capituli Generalis illius anni notatum inuenitur. Poſtea ſpontè dimiſſa cum Prioratu Balneariæ vnita fuit Baſilicæ Lateranenſi.

Quantæ verò dignitatis, & antiquitatis eſſet Prioratus Balnearienſis, & conſequenter Abbatiæ ſanctæ Mariæ de Gloria, cuius erat membrũ, conijci poteſt ex literis Innocentij III. ad Capitulum Eccleſiæ Balnearienſis datis, quæ habentur in libro ſecundo epiſtolarum huius Pontificis fol. 361.

CAPVT TRIGESIMVM PRIMVM.

Qualiter Sixtus IV. Canonicis Regularibus Laterano eiectis nomen ac titulum, & priuilegia Canonicorum Regulariũ Lateranenſium confirmauit, & alia nonnulla addidit.

I. ANno milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo primo, quo Generale Capitulũ noſtræ congregationis habitum fuit Ferrariæ, & in eo electi Rouer. Pater Dominus Celſus Veronenſis Rector Generalis, & Viſitatores Dominus, Raphaël Placentinus, Dominus Thomas Bononienſis, Dominus Philippus à Camerino, & Dominus Michaël Papienſis, Paulus II. Romanus Pontifex cum ſediſſet in Pontificatu annos ſex, menſes decem, dies viginti ſex, inopinato interitu repente fuit ex præſenti vita ſublatus, vt Platina ſcribit die vigeſima quinta Iulij. Hæc autem repentina Pontificis defectio in cauſa extitit, vt quidam ex canonicis ſecularibus Lateranenſibus facto agmine ruſticorum, & plebeiorum, canonicos regulares Laterani commorantes, & nihil tale ſuſpicantes aggreſſi, per vim eijcerent, & illorum bona diriperent, vt ſuperius dictum fuit. Succeſſit autem in Pontificatu Sixtus IV. antea Frater Franciſcus de Ruuere S. R. E. presbyter Cardinalis tituli S. Petri ad Vincula, vir magni animi, & erga noſtram congregationẽ liberalis, nam multa illi priuilegia conceſſit. qui ad Pontificatum euectus, cum preces ſupplices à canonicis regularibus accepiſſet, vt contra ius, & per vim, ac de facto expoliatis, Eccleſiam Lateranenſem, quæ ab origine per tot ſecula fuerat canonicorum regularium, quam illi bonis omnibus, & ornamentis viduatam, & expoliatam proprijs ſumptibus ſemel, & iterum inſtaurauerant, reddere dignaretur, vel ob timorem Romanorum, à quibus parum abfuit, quin dum ex Palatio D. Petri Lateranum proficiſcitur, lapidibus obrueretur, vt Onuphrius in illius vita teſtatur, ſiue ob alias cauſas, quas diligentius tractare non licet, canonicos quidem regulares reſtituere noluit, ſeculares verò in illa confirmauit, & cum ſæpius de eadem reddenda interpellatus, ſæpius verbis annuiſſet, nunquam tamen ad effectum perduxit.

COntulit tamen eiſdem canonicis regularibus poſt aliquot annos Eccleſiam S. Mariæ Pacis, quam in ſolo Eccleſiæ Parochialis S. Andreæ de Aquarenarijs ædificauerat, cui monaſterium addidit Illuſtriſſimus Oliuerius Caraſa S. R. E. Cardinalis eorundem canonicorum Protector, ac etiam priuilegia quædam ampliſſima dictus Pontifex noſtræ Lateranenſi congregationi conceſſit, per quorum primum, quod datũ fuit apud S. Petrum calend. Maij, anni 1472. canonicis noſtris Laterano exactis nomen, & titulum, & omnia priuilegia canonicorum & cõgregationis Lateranenſium confirmauit, & denuò conceſſit, illiſque vti, ac potiri nos voluit, ac ſi actu eſſemus de gremio Capituli Baſilicæ Lateranenſis. incipit, *Regimini vniuerſalis Eccleſiæ &c.* & infra: *Cum autem propter præmiſſa à nonnullis poſſet reuocari in dubium, an per Caliſti, & etiam literas noſtras huiuſmodi nomen, & titulus congregationis Lateranenſis, per prædictum Dominum Eugenium prædeceſſorem noſtrum inſtitutus, ſublatus ſit, ac prior titulus, & nomen videlicet congregationis B. Mariæ de Friſonaria in ſuo eſſe, & primæuo ſtatu permaneat, & deinceps canonici B. Mariæ de Friſonaria, non congregationis Lateranenſis nuncupari debeant, eiſque vtique propterea, & etiam expirauerint immunitates, gratiæ, priuilegia, & indulta eidem congregationi Lateranenſi, tam per Eugenium, quam per alios prædeceſſores noſtros conceſſa. Nos qui ad præfatam congregationem Lateranenſem, cuius palmites in vinea Domini Sabaoth longe, lateq́ diffuſi ſunt, ac magnam populo Chriſtiano afferunt conſolationem, & deuotionem ſpiritualem, ingentem gerimus in viſceribus charitatis affectum, ad omne ambiguitatis tollendum dubium, & vt canonici congregationis Lateranenſis huiuſmodi in pacis dulcedine, & omnibus ſemotis moleſtijs, & turbationibus vota ſua Deo glorioſe reddere poſſint, Motu proprio, nõ ad*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN